

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/208/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814209033
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8814209033.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Košča v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, Č. XXX, XXX XX J., 2/ E. P., nar. XX.XX.XXXX, Č. XXX, XXX XX J., o zaplatenie 5.660,93 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 4.5.2015 č. k. 8C/147/2014-30, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti vo veci samej ako aj vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia vecí vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1) Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom č. k. 8C/147/2014-30 rozhodol o povinnosti žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 5.660,93 eur s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 5.660,93 eur od 2.4.2014 do zaplatenia, trovy konania vo výške 339,50 eur a to všetko v mesačných splátkach po 100,- eur splatných vždy do 30. dňa toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia 5.660,93 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania titulom predchádzajúcej zmluvy o stavebnom sporení č. 2776865705 a zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 2776865705 a stavebnom úvere č. 2776865203 zo dňa 19.5.2010, na základe ktorých bol poskytnutý mimoriadny medziúver vo výške 5.300,- eur. Žalovaní sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 6,49 % ročne v mesačných splátkach 28,67 eur a do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 8,48 eur. Po pridelení cieľovej sumy pri zmluve o stavebnom sporení sa žalovaní zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov 4,7 % ročne a to mesačnými splátkami vo výške 37,15 eur. Keďže žalovaní porušili zmluvné dojednania, listom z 12.3.2014 žalobca odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval žalovaných, aby do 7 dní vrátili zostatok úveru. Žalovaní peňažné prostriedky nevrátili. Dĺžná suma ku dňu odstúpenia od zmluvy je 5.643,21 eur, pričom pozostáva z istiny 5.172,69 eur, z nezaplatených úrokov z úveru a nezaplatených poplatkov odo dňa odstúpenia od zmluvy v celkovej výške 470,52 eur.

2) Žalovaná v 1. rade uviedla, že je si vedomá svojho peňažného záväzku, pričom úver riadne splácali prvé 4 roky v splátkach po 41,- eur. Neskôr manžel stratil prácu a neboli schopní úver splácať. V súčasnosti je nezamestnaná a vykonáva aktivačné práce. Poberajú spoločne s manželom dávky v celkovej výške 300,- eur. Zabezpečuje výživu 3 maloletých detí. Žalovaný v 2. rade uviedol, že keď bol zamestnaný, úver riadne splácal, ale po prepustení z práce v roku 2012 je nezamestnaný. Obaja žalovaní zhodne požiadali o možnosť splácania úveru po 41,- eur v mesačných splátkach.

3) Okresný súd posúdil úverový vzťah podľa § 497 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb., kde v zmluve o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Keďže sa jedná o spotrebiteľský vzťah, tak súd žalovanému ako spotrebiteľovi poskytol ochranu podľa § 52 a nasl.

Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.. Aj keď zmluvný vzťah sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ale z hľadiska spotrebiteľskej zmluvy je potrebné posúdiť zmluvné vzťahy podľa Občianskeho zákonníka, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie. Ak úverová zmluva bola uzavretá 19.5.2010, tak predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru 5.300,- eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zo zmluvy o stavebnom sporení zmenil na stavebný úver č. 2776865203 vo výške 3.180,- eur. Keď žalobca odstúpil od úverovej zmluvy pre podstatné porušenie zmluvných povinností, tak účinky odstúpenia nastali 1.4.2014. Súd nepopiera, že úver je absolútny obchod, ani dôvodnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka. Prednosť majú však osobitné ustanovenia právneho poriadku v oblasti spotrebiteľského práva vrátane § 52 a nasl. OZ. Na spotrebiteľský právny vzťah sa nepoužije ustanovenie Obchodného zákonníka, pričom odstúpenie od úverovej zmluvy má účinky ex tunc, teda spätne ku dňu uzavretia úverovej zmluvy. Táto sa od začiatku zrušuje a podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Žalobca má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z úverového vzťahu, t. j. sumu 5.660,93 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 2.4.2014 do zaplatenia. O platení úrokov z omeškania súd rozhodol s poukazom na § 517 Občianskeho zákonníka, pričom podľa ods. 2, ak ide o omeškanie s plnením peňažného záväzku, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania. Konkrétna výška úrokov z omeškania vyplýva z § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Okresný súd žalovaným s poukazom na § 160 ods. 1 O.s.p. umožnil splácanie dlhu v splátkach, pričom omeškanie s plnením jednej splátky, má za následok zročnosť celého plnenia. O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a žalobcovi bola priznaná náhrada na zaplatenom súdnom poplatku 339,50 eur.

4) Proti rozsudku okresného súdu v časti zamietnutia žaloby dal odvolanie žalobca. Žalobca nesúhlasí so zamietnutím nároku žalobcu o zaplatení úrokov vo výške 6,49 % ročne zo sumy 5.172,69 eur od 2.4.2014 do zaplatenia. Súd vo veci konštatoval, že odstúpením od zmluvy už zmluvné úroky žalobcovi neprislúchajú. Žalobca poukázal na to, že podľa § 497 Obchodného zákonníka sa dlžník zaväzuje okrem požičanej sumy zaplatiť úroky. Aj podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka je dlžník od doby poskytnutia peňažných prostriedkov povinný platiť z nich úroky. Pre žalobcu je neprijateľné, ak by v prípade porušenia povinnosti zo strany dlžníka veriteľ od zmluvy odstúpil a dlžník by získal výhodnejšie postavenie, nakoľko by sa „zbavil“ povinnosti platiť zmluvne dohodnuté plnenie. Ďalej poukazuje na čl. VII. bod 6. úverovej zmluvy, že odstúpením od zmluvy, nezaniká právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia dlhu. Podľa žalobcu nie je neprijateľným zmluvným dojednaním platenie úrokov. Ak je poskytnutý úver, dlžník má vracať úver s úrokom. Úrok sa týka hlavného plnenia záväzku. Navrhuje preto zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa.

5) Žalovaní doručili súdu žiadosť o splátky v sume 50,- eur mesačne, nakoľko súdom stanovená povinnosť splácať dlh po 100,- eur v mesačných splátkach nie je možná z hľadiska rozpočtových možností ich domácnosti. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

6) Podľa § 470 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonu, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

7) Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti je potrebné zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd pri rozhodovaní veci vychádzal z určitej duality právneho systému pri posudzovaní úverov v závislosti od toho, či dlžníkom je subjekt, ktorý nie je spotrebiteľ alebo dlžníkom je spotrebiteľ. Ak je dlžníkom spotrebiteľ, tak okrem ustanovení Obchodného zákonníka upravujúci základný zmluvný vzťah a to úverovú zmluvu, je potrebné využiť aj ustanovenia Občianskeho zákonníka najmä § 52 a nasl. týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Súd vychádzal z toho, že odstúpením od zmluvy zmluvný vzťah zanikol od začiatku, preto žalobcovi vznikol iba nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Každý si má vybrať to, čo im bolo vzájomne plnené. V tomto prípade žalovaní dlžníci majú zaplatiť len sumu 5.660,93 eur s príslušným úrokom z omeškania, ale nárok žalobcu na úroky z úveru zamietol. Žalobca nesúhlasil s takýmto právnym záverom okresného súdu s poukazom na to, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany dlžníka a odstúpením od zmluvy veriteľom, by sa veriteľ dostal do horšieho postavenia, pretože dlžník by bol „zbavený“ povinnosti

platiť dohodnuté zmluvné plnenia, v danom prípade úroky. Odvolací súd v tej veci poukazuje na to, že z hľadiska doby uzavretia zmluvy o mimoriadnom medziúvere a spornom úvere zo dňa 14.5.2010 platil zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 11, § 16 nadobudol účinnosť až od 11.6.2010. Podľa § 1 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z., zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. V danom prípade je mimoriadny úver a stavebný úver poskytovaný fyzickým osobám, ale zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch sa už nevzťahuje na dlžníkov ako spotrebiteľov. Potom úverový vzťah je potrebné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka a to § 497 a nasl.. Podľa § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Zmluvou o úvere sa totiž veriteľ zaväzuje na požiadanie dlžníka poskytnúť v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky neboli takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Odvolací súd upriamuje pozornosť na § 506 Obchodného zákonníka, že ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Je to osobitná úprava možnosti odstúpenia od zmluvy s tým, že nedochádza k zhoršeniu postavenia veriteľa, pretože okrem vrátenia dlžnej sumy, má nárok aj na úroky. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tomto prípade v rozpore so znením § 506 Obchodného zákonníka, ak sú dlžníci po odstúpení od zmluvy zaviazaní na zaplatenie toho, čo bolo zo strany veriteľa poskytnuté, ale nie sú povinní platiť úroky z poskytnutého úveru. Odstúpením od zmluvy nezaniká povinnosť vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, len sa menia podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Ak je úrok odplatom za poskytnutie finančných prostriedkov, nemôže veriteľ prísť o toto príslušenstvo pohľadávky, ak využije zákonné právo a odstúpi od úverovej zmluvy pre neplnenie povinnosti zo strany dlžníka. Odstúpením od zmluvy podľa § 506 Obchodného zákonníka nevzniká veriteľovi právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale právo, aby dlžník vrátil dlžnú sumu aj s úrokmi. Pri odstúpení od zmluvy podľa Obchodného zákonníka nastala iná situácia ako pri odstúpení od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, že odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje a má sa vrátiť len to, čo bolo vzájomne plnené. Povinnosť dlžníka vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi aj po odstúpení od zmluvy o úvere nepredstavuje sekundárny záväzok, ale záväzok pôvodný, ktorý odstúpením od zmluvy sa „modifikoval“ vo forme svojej splatnosti. Povinnosť dlžníka pri aplikácii ust. § 506 Obchodného zákonníka znamená zaplatiť úroky a dlžnú sumu. Preto krajský súd ruší rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti a v rozsahu zrušenia vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie. V súvislosti so zrušením časti rozsudku sa zrušuje aj rozhodnutie o trovách konania, pričom v novom rozhodnutí vo veci rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov odvolacieho konania.

8) Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, posledná veta, CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).